

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

دانشکده

طرح دوره (Course plan)

دوره یا ترم تحصیلی: علوم پایه، ترم ۳		نام و کد درس: فیزیولوژی اعصاب و حواس ویژه کد: ۱۱۴
پیش نیاز: فیزیولوژی سلول، گردش خون، تنفس	گروه هدف: دانشجویان پزشکی	تعداد فراگیران: 10 ± 13
تعداد واحد: ۱/۵ (۱/۴ نظری، ۰/۱ عملی)	تعداد کل جلسات: ۱۷	مکان برگزاری کلاس: دانشکده پزشکی
زمان برگزاری کلاس: یکشنبه ها. ۰۸/۳۰ الی ۱۰/۳۰	مدرس و مسئول درس: دکتر فیروز قادری پاکدل	ایمیل مدرس: fgpakdell@umsu.ac.ir

توصیف درس (Lesson Description)

در این درس دانشجو مبانی مولکولی، سلولی و دستگاهی عملکرد سیستم عصبی محیطی و مرکزی را مطالعه کرده و با مکانیسم های اصلی عملکرد سیستم عصبی و ارتباط آن با موارد مرتبط با بیماری آشنا می گردند. این قسمت برای یادگیری پاتولوژی و شناخت بالینی بیماریهای نورولوژیک حیاتی بوده و درک و شناخت دانشجو برای فهم مسایل بالینی را پایه ریزی می کند.

اهداف درس

هدف کلی (Goal)

آشنایی با مبانی مولکولی پیام رسانی عصبی، مبانی ارتباطات سلول های عصبی و بخش های حسی، حرکتی و جامعیتی دستگاه عصبی

اهداف اختصاصی (Objectives)

انتظار می رود دانشجویان در پایان این دوره بتوانند:

۱. در مورد اصول کلی ارتباط نورونها با هم و عوامل شیمیایی دخیل در سیناپس های عصبی اطلاعات کافی پیدا کنند.
۲. اعمال حسی، نحوه تبدیل حسی، انواع گیرنده های حسی، مسیرهای حسی، مراکز نخاعی و فوق نخاعی مرتبط با حس را توضیح دهند.
۳. اعمال مرتبط به مسیرهای حسهای ویژه و نیز نقش حس های ویژه در ایجاد شرایط بروز رفتارهای حسی حرکتی را توضیح دهند.
۴. اعمال مرتبط با پردازش های عالی مغز و نیز رفتارهای عالی همانند یادگیری، حافظه، ریتم های بیولوژیک و گردش خون مغز را توضیح دهند.

امکانات و مواد آموزشی (Educational Resources)

استفاده از لپ تاپ متصل به دستگاه پرزنتر وای فای، تدریس توسط نرم های افزارهای پرزنتر و شبیه ساز، نرم افزار آناتومی سه بعدی و متحرک، وسایل کمک آموزشی رایج، نرم افزار پاور پوینت، تخته هوشمند، ویدیو پروژکتور، اسپیکر متصل به هدمیک، انمیشن و فیلم های آموزشی جدید

روش ها و فنون آموزشی (Educational Methods / Techniques)

سخنرانی تعاملی، برقراری ارتباط با دانشجویان با طرح پرسش، ارائه مدل های بالینی و توضیحات مرتبط، تصویرسازی ذهنی پویا

استراتژی آموزشی (Educational Strategy)

یادگیری عمیق مشارکتی، تلاش برای یادگیری کامل و حداکثری در کلاس، شرکت در بحثهای گروهی و آرایه بازخورد بعد از آزمونها

مقررات کلاسی، تکالیف و تجارب یادگیری (Rules / Assignments / Learning experiences)

حذف نظم و کنترل حضور منظم دانشجویان و مدرس در کلاس، تلاش برای یادگیری مطالب در طول کلاس و خاتمه مبحث، کنترل خاموش یا سایلنت بودن گوشی های همراه، رعایت زمان استاندارد کلاس - اعمال نمرات تشویقی به حضور فعال در کلاس، اعمال نمره منفی در صورت غیبت بیش از یک جلسه و یا عدم پاسخگویی به سوالات مطرح شده در حین تدریس

ارزیابی دانشجو (Student Assessment)

آزمون این دوره، شامل ترکیبی از پیش آزمون، آزمون شفاهی کلاسی، آزمونهای *Formative* و *Summative* خواهد بود:

نمره	آیتم
۸	امتحان ترکیبی چهارگزینه ای و پاسخ کوتاه میان ترم
۱۲	امتحان ترکیبی چهارگزینه ای و پاسخ کوتاه پایان ترم
هر امتیاز مثبت ۰/۲۵-۰/۵ نمره مازاد	پرسش و پاسخ خارج از مطالب ادا شده در جلسه جاری / شرکت اختیاری دانشجویان
پاسخ صحیح ۰/۲۵ و عدم آن کسر ۰/۲۵	آزمون شفاهی کلاسی از مطالب جلسه جاری / شرکت انتخابی دانشجویان
۲۰	مجموع نمره

رفرنس و منابع آموزشی (References)

کتاب اصلی: فیزیولوژی پزشکی گایتون و هال آخرین ویرایش (۲۰۲۱)، فصول ۴۶ الی ۶۲ (رفرنس استفاده شده برای تدریس و تهیه پاورپوینتها و همچنین رفرنس معرفی شده به دانشجویان برای آزمون مان ترم و نهایی)
کتاب کمکی: فیزیولوژی برن و لووی (رفرنس کمکی استفاده شده برای تدریس و تهیه پاورپوینتها)، مروری بر فیزیولوژی پزشکی گانونگ (رفرنس کمکی استفاده شده برای تدریس و تهیه پاورپوینتها)

جدول زمان بندی درس (Schedule): یکشنبه هر هفته از ساعت ۰۸/۳۰ لغایت ۱۰/۳۰

جلسه / هفته	تاریخ برگزاری کلاس	موضوع / محتوای درسی
۱	۱۴۰۳/۱۱/۲۸	مروری با عملکرد آناتومیک فیزیولوژیک دستگاه عصبی، نوروترانسمیترها، سیناپس و ارتباطات سیناپسی و شبکه های عصبی
۲	۱۴۰۳/۱۱/۲۹ (جبرانی)	مرور و شناخت فیزیولوژی گیرنده های حسی و مدارهای حسی، تقسیم بندی آکسونهای حسی، جمع پذیری و تبدیل حسی
۳	۱۴۰۳/۱۲/۰۵	مروری بر گیرنده حس تماس، انواع پایانه های حسی، مسیرها حسی نخاعی و فوق نخاعی، تالاموس حسی، کورتکس حسی
۴	۱۴۰۳/۱۲/۱۲	مرور و مطالعه درد، گیرنده های درد، مسیرهای انتقال حس درد، پردازش حس درد، دردهای بالینی، دردهای رجوعی، حس حرارت
۵	۱۴۰۳/۱۲/۱۳ (جبرانی)	مرور اوپتیک بینایی، قواعد اپتیک، رفلکس های سیستم بینایی، اجزاء اوپتیک و ویژگی آنها، شبکه و تصویر سازی اوپتیک
۶	۱۴۰۳/۱۲/۱۹	عملکرد تبدیل در شبکه، نقش سلول های مختلف شبکه، مکانیسم فوتوشیمی و ایجاد تصویر عصبی، خروجی عصبی شبکه
۷	۱۴۰۴/۰۱/۱۷	مرور مسیرهای عصبی مرکزی بینایی و علائم آسیب آنها، تحلیل های عالی و قشری بینایی، حرکات بینایی، میدانهای بینایی
۸	۱۴۰۴/۰۱/۲۰ (جبرانی)	مروری بر فیزیولوژی حس شنوایی، آناتومی و فیزیولوژی تبدیل اکوستیک، سلول های مودار شنوایی، مسیرهای عصبی شنوایی، مکانیسم یونی
۹	۱۴۰۴/۰۱/۲۴	اعمال حس شیمیایی ویژه، فیزیولوژی چشایی و بویایی، مبانی آناتومی و فیزیولوژی چشایی و بویایی، مسیرهای عصبی و تبدیل چشایی و بویایی
۱۰	۱۴۰۴/۰۱/۳۱	مروری بر بخش حرکتی نخاع، اعمال رفلکسی نخاع، گیرنده ویژه عضلات، شرح سطوح رفلکس های نخاعی، رفلکس پیچیده نخاعی فوق نخاعی
۱۱	۱۴۰۴/۰۲/۰۷	نقش حرکتی سیستم دهلیزی، آناتومی و فیزیولوژی سیستم تعادل دهلیزی، اعمال حرکتی ارادی قشر مغز، راه های حرکتی از قشر به نخاع
۱۲	۱۴۰۴/۰۲/۱۴	مروری بر ساختار بافتی آناتومیک مخچه، شرح ساختار مخچه و بیماری های آن، راه های آوران و وایران مخچه، مروری بر عقده های قاعده ایی
۱۳	۱۴۰۴/۰۲/۲۱	تشریح ساختار عقده های قاعده ایی، نوروشیمی هسته های قاعده ایی، بیمارهای عقده های قاعده ایی، نقش حرکتی عقده های قاعده ایی
۱۴	۱۴۰۴/۰۲/۲۸	فرآیندهای عالی مغز، تشریح تقسیم بندی فیزیولوژی قشر مغز، فیزیولوژی مغز، اعمال عالی مغز همانند یادگیری و حافظه و مبانی مولکولی آنها
۱۵	۱۴۰۴/۰۳/۰۴	سیستم های انگیزشی احساسی و رفتارهای عالی مغز، نقش های هیپوتالاموس، سیستم هیپوکامپ، ریتم های بیولوژیک، تنظیم های درونی
۱۶	۱۴۰۴/۰۳/۱۱	حالات مغز، ریتم خواب و بیداری، مکانیسم کنترل خواب و بیداری، سیستم خودکار یا اتونوم، بخش های سیستم اتونوم، نوروشیمی اتونوم
۱۷	۱۴۰۴/۰۳/۱۸	گیرنده های اتونوم و داروهای رایج، رگ های خونی مغز و گردش خون، تنظیم گردش خون مغز، مایع مغزی نخاعی، بیماری های گردش خون مغز